

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

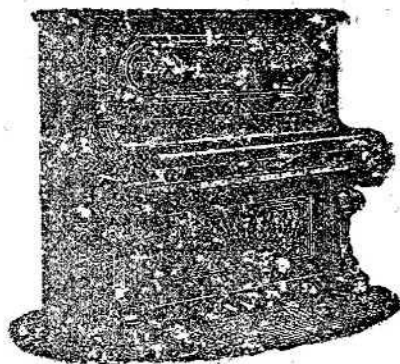
La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERON, 36
Administració: PLASSA Sant ROCH, 11
Representació Administrativa: á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. 4 rals al mes.
Fora. 14 » trimestre
Un número sol. 5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.

GANGAS.— Pera vendre.
Una pastera ab tots sos accessoris.
Una tampa pera forn ab tots sos accessoris.
Una màquina y caldera de vapor de dos caballs de forsa,
sistema «Corliss», alta presió, casi nova.
Tot en bon estat y á preus reduhidíssims.
Informarán: Arrabal de dins. 22. — SABADELL

SE VEN la FLECA del carrer de Gracia n.º 29 (per re-
tirarse, l' actual duenyo, del negoci).

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde 150 duros y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —
JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

La llengua catalana en los telégramas

En lo número d' ahir publicavam un suelto dihent que nostre estimat amic lo ferm catalanista D. Pau Font de Rubinat, en sa estada á Madrid, acompayat del diputat á Corts per la Circumscripció D. Joan Canyellas, havia visitat al President del Consell de Ministres pera interessarli que la llengua catalana fos reconeguda com á co-oficial en la redacció dels telégramas. Anyadiam també que 'l senyor Sagasta s' havia mostrat molt favorable á la petició, y no seria extrany que dintre poch sortís á la «Gaceta» una Real Ordre autorisant l' ús de la llengua catalana en la redacció dels telégramas.

La petició no pot ser pas més justa, tant, que no hi pot haver ningú que tinga més que una mica clar l' enteniment que la combati, puig que resulta imposible trobar lo més insignificant motiu pera que pugua combatressela.

Si fos la llengua castellana la única que s' admetés en los telégramas, compendriam allavors que per alguns elements posés empenyo en no admetren cap més, per evitar confusions ó estorcions en lo servey, pero tenim avuy que casi todas las llenguas europeas son admesas á telégrafos, entre las quals se comptan la alemanya y la inglesa, que de segur entendrán menos que la catalana la majoria dels empleats de telégrafos.

No compreném los motius perque s' hagi pogut excloure del servey de telégrafos la llengua catalana y 'l perquè s'igan admesas moltes altres llenguas extranyas. Ni la historia, ni las costums ni la justicia ho abonau, com aném á demostrar.

Quan se realisá la confederació de la Corona Aragonesa ab lo regne de Castella, no existían encara telégrafos, pero en lo pacte d' unió, se respectava y autorisava que tots los documents d' ordre interior fossin igualment válits en la llengua castellana com en la catalana, y per molt temps dins Catalunya y fins en los documents que 's dirigian al Rey, se feya ús de la llengua catalana, casi exclusivament, sens que ningú hi vingués á posar cap reparo. Estava reservat als governs *liberals* del present sigle lo concular nostre Dret, lo unificar l' ensenyansa, lo declarar oficial la llengua castellana ab exclusió de tota altra, y excluhir nostra llengua de tots los usos y funcions que dimanin del poder central y centralisador.

Aixó es faltar al pacte obertament y ab tota la mala fé de que es ca

pas un poble ensoperbit. L' història y la justícia ens diuen que tant dret tenim nosaltres de usar la llengua catalana dins del Estat espanyol com ells la castellana. Se permet l' ús de llengües estrangeres quan pochs mils seràn los estrangers que habitin l' Espanya y cap lo que siga espanyol per dret de naturalesa, puig que no hi ha un pam de terra á la península en que sos habitants parlin francès anglès ó alemany. En cambi la major part de la costa mediterrànea ab las islas Balears, es habitat per una població de mes de quatre milions d' habitants que parlen català y catalans son per naturalesa.

Aquesta numerosa població catalana, que forma la part més activa, més intel·ligent y que més honra al Estat espanyol, y que més contribuïx á sos tributs, té major dret que cap estranger á usar sa llengua en tots aquells serveys que depenguin del Estat.

Quins inconvenients poden tenir los castellans en que 'ls catalans ens valguém de nostra llengua pera comunicarnos á distancia? No hi fa res que 'ns valguém de ella pera nostres assumptos comercials ó polítics, com ells se valen també de la seva sens que nosaltres hi posém cap reparo. En los negocis del Estat hi tenim per lo menos tant dret com ells, es una imposició injusta lo que se 'ns posi trabas á nostres medis naturals que venim obligats á desenrotllar, dins del Estat de que formém part.

No sabém com Catalunya ha pogut arribar á caure dins de tanta baixesa, com durant aquest segle se 'ns ha pogut arrepassar tants drets y se 'ns ha pogut negar la participació á tants d' altres com se 'n han creat portats pel progrés, com lo que havia de ser patrimoni de tots los espanyols per un igual, s' ha vingut acaparant per un sol poble, pel poble castellà.

D' aixó la major part de culpa la té Catalunya, d' haverho consentit. Los representats que Catalunya ha enviat á Madrid, confosos entre 'ls remats que foran los partits castellans, s' han mirat ab indiferència aqueixas grans espoliacions d' ordre moral, y sols han provat de fer valdre son poder quan s' ha tractat de salvar alguna indústria amenassada per algun tractat de comers, com si la vida moral no valgués mil vagadas més que la material.

A reconquistar donchs aqueixos drets que tant ens honrarien devém dirigir tots nostres esforços, y perxó es fan dignes del aplauso de tots los catalans los avans mentants senyors que han donat lo primer pas en aquest sentit.

L' obra está comensada; are falta que no la olvidém, que la prosseguim ab fé pera alcansarla, que si no basta á conseguirla l' empenyo de

dos catalans, basti á exigirla la voluntat de tot un poble que reclama 'ls seus drets, que si 'ls perdé ab sa debilitat, pot recuperarlos ab sa energia.

JOSEPH ALADERN.

De «Lo Somatent» de Reus.

LA CATALANA

SOCIETAT DE SEGURS CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de S. Francesch, n.º 5.

EN LA CASA DE SA PROPIETAT.

Tant per son capital y reservas, que es de **30 millions**, com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seua índole, ha merescut la confiança del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,843.06 PESSETAS

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 PESSETAS.

Son Director es **D. Ferran de Delás**, ex- diputat á Corts, Abogat y propietari.

LA CATALANA se troba representada en todas las poblacions importants d' Espanya.

En aquesta ciutat dirigirse á **D. Antoni de P. Capmany.—S. Joan, n.º 43.**

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS D' AVUY.—Sant Gabriel Arcangel; Trofi y Eucarbi, bisbes; Eduard, rey y mártir; Cirile, bisbe; Beato Salvador d' Horta, confessor; y Santa Faustina, verge.

Los pares del Beato Salvador d' Horta eran uns pobres pagesos del bisbat de Gerona y por miseria y malaltia s' aculliren á l' hospital de Sta. Coloma de Farnés, quedantse allí albergats pera assistir malalts. Allí nasqué la Beato Salvador quin fou portat á Barcelona per aprenent de sabater, pero sentintse, acabat l' aprenentatge, inclinat á la vida religiosa, se feu frare llech de l' ordre de Sant Francesch, en un convent d' Horta. Lo dedicaren á llimosner del convent y fou tanta sa lliberalitat, que 'l guardia l' hi tancá lo rebost del convent temerós de que 'ls frares se quedessin sense provisions. Tingué lo dó de miracles y curava á quants malalts se presentavan, essent tanta la concurrencia de malalts que anava al convent que los frares se 'l tregueren d' aprop enviantlo á Reus. Allí apesar d' haverli cambiat lo nom de Salvador pel d' Alonso per manament del

P. Provincial, totseguit quedà enrotllat lo convent de malaits, quins, á grans crits demanavan al guardià que 'ls deixés curar per lo frare llech; obertas las portas de l'iglesia quedà totseguit aquesta plena de coixos y esgarrats y sortin lo Beato Salvador los donà la benedicció y quedaren tots curats, deixant l'iglesia plena de crossoas y braguers y venas, lo que indignà al guardià porque digué que l'hi havian embrutat l'iglesia. Tornà després á Horta y continuaren los miracles corrent la fama fins á la cort de Felip II qui l'envià á buscar fent lo Beato lo viatge fins á Madrid á peu y descals com anava sempre. A la presència del rey digué lo Beato ab tota ingenuïtat y ab son llenguatge català: «Deu vos ha criat y vos beneheixi Jesús y Maria; ¿perqué m'haveu fet venir? ¿qué 'n treuren d'un pobro cuiner de Sant Francesch? Tornà á Horta, fou delatat á la inquisició y després lo provincial lo trasladà á Cerdanya, ahont continuà curant á tothom, essent tingut per lo poble sard ab gran veneració fins que morí santament l'any 1567.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—Missas per Antoni Gorina Lacot, Antoni Vives Pujol, Francisco Pulit y Joan Casanovas Sallarés. A las deu, ofici doble en honor de Sant Gabriel. De las deu del vespre fins á la matinada, los socis de l'Adoració Nocturna, farant vetlla á Jesús Sagramentat.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIO.—Missas per Gabriel Fontanet, Joseph Fontanet y Llonch y Aleix Privat.

Notas oficiales

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant los dias 17.

Naixements: Maria de la Misericordia Altabella Ferrer.

Abortos: 1.

Matrimonis: Joseph Joan Obradors Pascual ab Teresa Balart Tort.

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economia.

E sparteria, 6, y Vidrieria, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diàriament la sopa als pobres.

NOVAS

Avants d' ahir terminá en la secció segona d' aquesta Audiencia provincial lo judici per jurats en la causa sobre homicidi, instruïda contra Miquel Clapés en lo jutgat d' aquesta població.

Després del resúm dels informes pronunciat per lo president senyor Bonel, lo jurat deliberà dictant veredict de inculpabilitat. En sa virtut la Sala ha pronunciat sentència absolvent al processat.

Demà á la nit y lo diumenge á la tarde se donarán duas extraordinarias representacions en lo teatro Cervantes del drama *La Passió*.

Sembla que es ja un fet la próxima sortida d' una expedició comercial á la America llatina en busca de nous mercats pera 'ls productes catalaus.

Lo projecte, patrocínat per importants fabricants de Barcelona y estudiat ab verdader interés, baix la base d' informes consulars, permet esperansar bon éxit especialment á Méxich y la America Central, y es de creurer que 'ls resultats que s' esperan endolsirán las amarguras de la present crisis industrial que las malehidas guerras colonials han ocasionat.

Desde 'l dia 20 del actual lo preu de transport de la tonelada de vi desde las estaciones de Carinyena, Longares y Muel á Barcelona, será de 26 pessetas per vagó complert de 8 toneladas ó pagant per aquest preu.

La companyia del teatro Principal posará en escena demà á la nit la sarsuela de gran aparato *Trafalgar* y lo passillo cómic del Sr. Montero *¡Cómo está el arte!*

La imatge del Nen Jesús que se sorteija á benefici del altar de la Divina Pastora de l' Iglesia de la Misericordia, se sorteijará definitivament lo dia de Sant Joseph á las 4 de la tarde, lo qual 's fa públich en benefici del interessats.

En lo Saló del Casino de la Fusió Republicana tindrà lloch demà á la nit un extraordinari ball ab la reputada Banda del Regiment de Navarra.

Nostre estimat company de causa la *Revista Gallega* de la Corunya, ha commemorat lo quart aniversari de sa publicació, insertant travalls en prosa y vers dels més notables escriptors regionalistas *da tarriña*.

Nostra més coral enhorabona, desitjantli que en lo nou any que entra,

vegi convertidas á la práctica las sevas ideas d' autonomía pera Galicia, que demana.

S' hán publicat los Estatuts del Ateneu Barcelonés ab las modificaciones acordadas en la Junta general de 30 de juny del any passat. Los Estatuts están redactats en las duas llenguas, catalana y castellana.

En la darrera junta dels Somatents de Catalunya que 's celebrá 'l dimars baix la presidencia del general senyor Fontseré, s' acordá celebrar solemne proclamació de la Mare de Deu de Montserrat com á Patrona de la Institució en la propia Bassilica, lo dia 8 de Maig vinent.

A més de molts generals y prelats sembla que 'ls somatents que hi acudirán serán uns deu mil.

Se prengué l' acord de que 'l sermó fos en llengua catalana, per quin motiu felicitem á la Comissió y al digne general Fontseré que tant s' interessa pera que la Institució conservi 'l carácter genuinament catalá.

A primers del vinent mes se posaran á la venda, en diferents llocs de Barcelona, los bitllets d' abono valeders pera la Exposició de Bellas Arts y la Fira Concurs Agrícola. Son preu será de 15 pessetas, tenint opció 'ls abonats á diferents regalos consistentes en obras d' art y objectes de la Fira-Concurs. A fi de que 'ls possehidors del abono puguin disfrutar de tots los espectacles, indistintament, l' Alcalde senyor Collaso ha disposat que 'l programa general de festas se formuli de manera que 'ls concursos, concerts, verbenas y demás actes se celebrin en dias alternats.

En lo local del Centre Escolar Catalanista 'l distingit catedrático de la facultat de Medicina de nostra Universitat Literaria, don Gil Saltor, donará avuy divendres á las set del vespre una conferencia desenrotllant lo següent tema: «L' ictiol y llurs aplicacions terapéuticas.»

La orquesta *Chapi* es l' encarregada del programa del ball de nit que 's celebrará demá, diada de S. Joseph, en lo saló del Círcol Federal.

Lo dimars passat s' estrená en lo teatro Romea de Barcelona una comedia en dos actes, original de don Albert Llanas, titulada; *Morris Vivendi* la qual fou molt ben rebuda per lo públich.

L' autor fou cridat en tots los actes tenintse que presentarse al palco escénich.

Ahir demati se celebrá en las Casas Consistorials la anunciada subasta de las obras del empedrat del carrer del Safretg. Dels varis contratistas que 's presentaren, quedaren adjudicadas á don Rafei Estany.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiança.

TELEGRAMAS

Madrid, 17, 5 t.—Telegrafian de Las Palmas de Gran Canaria qu' ahir arribá felisment á aquell port la esquadrilla de destructors y torpeders essent rebuda per las autoritats y una gentada inmensa.

En la Bolsa hi ha hagut avuy gran animació sens que se sàpigan los motius á que obeheixen l' alsa dels valors. Las Cubas han guanyat cinch enters d' ahir á avuy y aquesta reacció ha vingut iniciada de París.

Per mes que 'l govern assegura que está ja resolta la vaga minera de Bilbao se diu que encare continua, tementse sérias complicacions.

Las impresions dels Estats Units son las mateixas d' aquestos dias en lo referent á preparatius bèlichs pero sembla que va dominant cada dia mes lo bon sentit y es d' esperar que no hi haurá rompiment de relacions.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa.	34'80 d.
» á la vista.	35'30 p.
París. » » »	39'50

Ganga.—Per retirarse del negoci 's ven una acreditada botiga de gorras, situada á la RAMBLA, N.º 41.

Pera més informes en lo mateix establiment.

Teatro Principal.—Está en venda un dels millors palcos del 1.º pis d' aquest Teatro. En la Administració d' aquest diari donarán mes detalls.

IMPREMTA DE PERE TUGAS
Treballs pera 'l comerç á preus econòmichs.

— CARRER DE CALDERÓN, 36 —

Pianos.—Afinacions y reparacions
E. LLADO

— Calderón, 18. — Sabadell —

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL